

1 september 2026

Thema 2026: oevers

Soort van het seizoen: Rode Amerikaanse rivierkreeft

Als je in oktober tot en met december een (rode) Amerikaanse rivierkreeft ziet? Meld dat aan natuurlijkdelfland@knnv.nl Wij publiceren deze in onze Nieuwsbrief. Je kan ze ook rechtstreeks bij waarneming.nl melden.

Waarom de Amerikaanse rivierkreeften bij het thema Oevers?

Het valt op hoeveel houten beschoeiingen er overal in onze omgeving zijn aangelegd en nog geregeld worden aangebracht, dit vaak om praktische redenen (tegen afkalving, optimaal m2 gebruik grond, aanlegplaats bootjes, onderhoud). Ze zijn echter erg nadelig voor natuurwaarden, omdat zachte overgangen tussen wal en water belangrijk zijn voor een rijke biodiversiteit. De hoge houten oeverbeschoeiingen hinderen o.a. amfibieën, kleine eendjes en egels. Dieren verdrinken daardoor soms ook. Zie voor meer informatie over het jaarthema: [link](#)

Natuurlijk Delfland staat voor samenleven met de natuur. Volg de link om te weten of het lidmaatschap ook iets voor jou is. [Klik hier](#)

Dreighouding

Eigen ervaring

Het meest zie ik stukjes Amerikaanse rivierkreeft. Soms een levende, vaak dreigend met de scharen, hoe klein ie ook is. 10 jaar geleden zwom er een tijdje een ijsduiker (*Gavia immer*) in één van de Haagse grachtjes, daar ging ik vaker naar kijken, deze ving vooral kreeftjes. Waarschijnlijk die rode Amerikaanse.

Wij staan voor samenleven met de natuur. Zie ook onze website natuurlijkdelfland.knnv.nl/bij-jou-in-de-buurt/

Voor de doelstellingen en het werkgebied, zie de website onder natuurlijkdelfland.knnv.nl/over-ons/

Herkenning

De rode Amerikaanse rivierkreeft (*Procambarus clarkii*) is een kreeft die leeft in zoet water. Volwassen dieren zijn roodachtig, op de scharen zitten felrode puntjes. De grootte van een volwassen exemplaar is minimaal 12 cm en maximaal 17 cm. Vrouwelijke dieren hebben 2 gelijke scharen, bij mannelijke exemplaren is de rechter schaar een stuk groter.

Voorkomen

De rode Amerikaanse rivierkreeft is in 1984 voor het eerst gezien in Nederland en bleef lange tijd vooral in Noord- en Zuid-Holland. Sinds 2018 ook verder landinwaarts. De soort komt oorspronkelijk uit de zuidoostelijke Verenigde Staten en Mexico. Ze leven in stilstaand of langzaam stromend water, zoals sloten en grachten. Plassen. Ze kruipen op land om nieuw leefgebied te zoeken, soms massaal.

Voedsel

De rode Amerikaanse rivierkreeft is een alleseter en eet zowel waterdierpjes als waterplanten. Ook kleinere exemplaren van de eigen soort worden opgegeten.

Voortplanting

De voortplanting gebeurt in stappen. Na de paring bewaren de vrouwtjes het spermatofoor van het mannetje in een speciale holte. De eitjes zijn nu nog niet bevrucht. Het vrouwtje wacht met de bevruchting totdat de omstandigheden zo gunstig mogelijk zijn. Zo zorgt ze voor de hoogste overleving van haar nakomelingen. Na het bevruchten draagt ze de eitjes mee onder haar staart en verschuilt zich totdat de eitjes uitkomen. De nakomelingen blijven nog enkele verschalingen onder de staart totdat ze zelfstandig worden.

Rivierkreeften kunnen veel nakomelingen krijgen. Een vrouwtje kan meer dan 600 eitjes dragen. Wanneer de omstandigheden gunstig zijn, gaat de voortplanting het hele jaar door.

Mannetjes hebben verschillende periodes van seksuele activiteit. Ze hebben een cyclus van actieve en inactieve seksuele periodes. In de overgang tussen deze periodes verschalen de mannetjes. Door deze cycli kan er een onderscheidt gemaakt worden tussen mannelijke rivierkreeften: seksueel actieve en seksueel inactieve mannetjes. Het is niet duidelijk of vrouwtjes ook een dergelijke cycli ondergaan.

Ecologie

De rode Amerikaanse rivierkreeft is in 2016 op de lijst van zorgwekkende invasieve soorten gezet en mag niet meer worden verhandeld. Er zijn meer exotische kreeften in Nederland, maar de rode Amerikaanse rivierkreeft is de meest schadelijke, door eetgedrag en het actief over land zoeken naar nieuw leefgebied.

De kwaliteit van het water waarin de soort leeft is bijzonder slecht, omdat ze alles eten heeft ander leven geen kans. Ze brengen ook schade toe aan opritten, dijken en kades.

De kreeft kan drager zijn van de kreeftenpest. Zelf wordt het dier hier niet ziek van. Door co-evolutie zijn de schimmel die kreeftenpest veroorzaakt en de zoetwaterkreeften uit Noord-Amerika aan elkaar aangepast. De zoetwaterkreeften zijn resistenter geworden en de schimmel agressiever. Met de invoer van de rode en andere Noord-Amerikaanse rivierkreeften is de pest in Europa geïntroduceerd. De inheemse Europese rivierkreeft is daardoor in grote delen van Europa uitgestorven. Mede hierdoor heeft de rode rivierkreeft zich snel kunnen uitbreiden.

Hadden de exotische kreeften geen natuurlijke vijanden, inmiddels worden ze wel gegeten door paling, snoek, baars, reigers, de bruine rat, de muskusrat en de otter.

Natuurlijke oevers in strijd tegen de rode Amerikaanse rivierkreeft

In juni 2026 werden de resultaten van een meerjarig onderzoek van Rijnland, de gemeente Leiden, ATKB en Haskoning bekend: natuurvriendelijke oevers kunnen de waterkwaliteit verbeteren en helpen ook bij het terugdringen van de invasieve rode Amerikaanse rivierkreeft. Volgens de onderzoekers draagt het herstel van een natuurlijker watersysteem eraan bij dat rivierkreeften minder dominant worden. Natuurvriendelijke oevers zorgen voor meer variatie in leefgebieden voor planten en dieren en versterken daarmee de weerbaarheid van het watersysteem.

Wij helpen je van de wal in de sloot.

Om te genieten van de natuur. Of om haar te bestuderen en te beschermen. Natuurlijk Delfland maakt je wegwijs in de natuur.

Natuurlijk
Delfland

delfland.knnv.nl

Copyright: Natuurlijk Delfland, 2026

Referentie: brasem, Natuurlijk Delfland, 2026

Tekst: Anna Kreffer

Eindredactie: Geert van Poelgeest

Overname van delen van de tekst is toegestaan onder bronvermelding